

Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/22531,Politechnika-Slaska-w-Gliwicach.html>
19.05.2024, 15:19

Politechnika Śląska w Gliwicach

Hasło wydrukowane w **Tom IV**

Politechnika Śląska w Gliwicach, powstała 1945, 1968–1970 powołano do życia filie PŚ w Katowicach, Rybniku i Dąbrowie Górniczej. 1979 na 15 wydziałach studiowało blisko 20 tys. studentów, w tym ok. 11 tys. na studiach dziennych, zatrudnionych było ponad 2,2 tys. pracowników naukowo-dydaktycznych i ok. 3,4 tys. administracyjno-technicznych.

3 V 1946 studenci PŚ wzięli udział w dużej antykomunistycznej manifestacji w Gliwicach; III 1968 na uczelni wiece, bojkotowano zajęcia, studenci organizowali demonstracje uliczne w mieście (11 i 12 III 1968). W drugiej poł. lat 70. do środowiska akademickiego PŚ docierali kurierzy z drukami KOR, ROPCiO, SKS i innych organizacji opozycyjnych.

29 IX 1980 ok. 300 delegatów wydz. PŚ wybrało tymczasowe Prezydium Komitetu Założycielskiego „S”, w składzie: Janusz Wojciechowski (przew.), Ewa Suchnicka-Kubica (wiceprzew.), Tadeusz Grabowiecki (wiceprzew.). 6 XII 1980 I WZD „S” PŚ. 24 I 1981 wybrano KZ „S” PŚ: Jan Tadeusz Żeliński (przew.); Tadeusz Grabowiecki (wiceprzew.), prof. Tadeusz Zagajewski (przew. Zespołu Doradców). Siedziba „S” znajdowała się na Wydziale Mechaniczno-Energetycznym. Do 13 XII 1981 do „S” należało 3,2 tys. pracowników PŚ (spośród ok. 4,9 tys. ogółem zatrudnionych, wraz z oddziałami zamiejscowymi). „S” na PŚ uczestniczyła m.in. w pracach nad ustawodawstwem z zakresu szkolnictwa wyższego. W nakładzie 3,5 tys. egz. wydawała „Biuletyn Informacyjny NSZZ Solidarność Politechniki Śląskiej” (do 13 XII 1981 ukazało się 61 nr.). Organizowano spotkania (często we współpracy z NZS) połączone z dyskusjami i prelekcjami. Działały biblioteka, taśmoteka niezależnych wydawnictw i prasy oraz nagrań ważniejszych uroczystości, prelekcji, dyskusji. Do XII 1981 odbyły się 32 posiedzenia Prezydium KZ, 20 posiedzeń KZ, KR, Zespołu Doradców

i przewodniczących kół.

23 IX 1980 na PŚ powstał Tymczasowy [Komitet Założycielski](#) Niezależnego Związku Młodzieży Akademickiej. Zarząd TKZ NZMA tworzyli: Ewa Kipta (przew.), Wojciech Madurowicz (wiceprzew.), Janusz Moszyński (sekretarz). 10 X 1980 wybrano 10-osobowy Zarząd NZS PŚ: Barbara Kozłowska (przew.), Wojciech Maj (wiceprzew.), Wojciech Słodowy (wiceprzew.). Siedziba NZS znajdowała się na Wydziale Architektury PŚ. Wydawano pismo „Informacje NZS” (nast. z podtytułem „Biuletyn Informacyjny”) w nakł. 1,5–3 tys. egz. 18 III 1981 wybrano nowy 12-osobowy zarząd, przew. Zbigniew Kopczyński. XI 1981 NZS PŚ liczyło ok. 2,1 tys. członków, organizowało m.in. spotkania z czołowymi działaczami opozycji. IV 1981 wydano nr spec. biuletynu pt. „Katyń”, współorganizowano manifestacje uliczne, m.in. 3 V 1981 z okazji rocznicy uchwalenia konstytucji, 25 V 1981 marsz protestacyjny w obronie więźniów politycznych, VI 1981 otwarto wystawę fotograficzną poświęconą zbrodni katyńskiej. 19 XI–13 XII 1981 strajk solidarnościowy studentów PŚ ze studentami WSI w Radomiu; m.in. np. 27 XI 1981 we wszystkich komórkach organizacyjnych PŚ (bez filii) strajkowało ponad 1,8 tys. studentów, ponad 800 udzielało strajkującym poparcia w różnej formie. 30 XI 1981 Senat PŚ uchwalił jednogłośnie wotum nieufności wobec ministra nauki, szkolnictwa wyższego i techniki Jerzego Nawrockiego (związanego zawodowo z PŚ) i poparł strajk studentów.

1981–1982 na PŚ internowano 13 pracowników, głównie naukowo-dydaktycznych, w tym: 3 członków Prezydium KZ (kolejnych 3 zwolniono z pracy), 2 członków KZ (kolejnych 4 zwolniono z pracy), 1 członka KR (ponadto 1 zwolniono z pracy), 7 innych członków „S” PŚ (kolejnych 26 zwolniono z pracy), a także 21 studentów, głównie z kierownictwa NZS. Ponadto aresztowano 4 pracowników (skazując ich następnie na 2 lata pozbawienia wolności za drukowanie lub rozpowszechnianie prasy podziemnej) i 11 studentów. Dziesiątki studentów poddano innym formom represji (za działalność podziemną, udział w manifestacjach ulicznych). I 1982 usunięcie ze stanowiska „solidarnościowego” rektora prof. Ryszarda Peteli (wybrany VI 1981). Jego następcą prof. Marian Starczewski zarządził dokonanie do 15 VI 1982

przeгляdu i oceny nauczycieli akademickich. 1982–1983 z pracy na PŚ zwolniono 272 osoby, w tym 54 adiunktów, 144 starszych asystentów i asystentów oraz 74 wykładowców. 209 osób odwołało się od decyzji o zwolnieniu do ministra nauki, szkolnictwa wyższego i techniki, jednak resort rozpatrzył jedynie 43 wnioski, w tym zaledwie 8 na korzyść zwolnionych. 13 XII 1981–1989 pracownicy i studenci PŚ angażowali się w działalność struktur konspiracyjnych, m.in. w kierowaną pocz. przez Andrzeja Jarczewskiego Akademicką Grupę Oporu, współorganizowali manifestacje, m.in. 31 VIII 1982, 9–11 XI 1982, III 1988, V 1989. W wyborach do władz uczelni 1984 członkowie zdelegalizowanej „S” i jej sympatycy zdobyli większość mandatów elektorskich, co umożliwiło im wybór prof. Antoniego Niederlińskiego na stanowisko rektora (1984–1987).

25 XI 1988 utworzono Tymczasowy Zarząd NZS PŚ i wkrótce zaczęto wydawać „NZS Informacje”. I 1989 rektor PŚ wyraził zgodę na działalność punktów informacyjnych NZS na Wydziałach Mechaniczno-Technologicznym, Budownictwa, Górnictwa i Chemii. II 1989 uaktywnili się działacze NZS filii w Rybniku.

22 II 1989 podjęto uchwałę o wznowieniu działalności organizacji związkowej „S” na PŚ. W kolejnych miesiącach ukonstytuowały się nowe władze: 21-osobowa KZ, w tym 5-osobowe Prezydium: J. Żeliński (przew.), T. Grabowiecki (wiceprzew.). X 1989 „S” PŚ liczyła 926 członków (ok. 26 proc. pracowników uczelni). 10 XI 1989 WZD wybrało nowe władze: T. Grabowiecki (przew.).

28 II–22 III 1989 NZS PŚ przyłączył się do zainicjowanego przez NSZ UŚ bojkotowania przedmiotów politycznych wykładanych na uczelni. 8 III 1989 r. (w rocznicę protestów marcowych) studenci NZS PŚ manifestowali przed Wydz. Górniczym w Gliwicach. 23 V 1989 NZS PŚ zorganizował happening parodiujący współzawodnictwo pracy. 29–31 V 1989 na Wydz. Górniczym i Wydz. Architektury odbył się strajk okupacyjny na rzecz wsparcia ogólnopolskiej akcji doprowadzenia do ponownej rejestracji NZS. W poł. X 1989 na znak solidarności ze studentami krakowskimi NZS PŚ przystąpił do bojkotu Studium Wojskowego.

Współcześnie w uczelni kształcą się 21,5 tys. studentów, w tym na studiach stacjonarnych 15,5 tys., zatrudnionych jest ok. 3,2 tys. pracowników, w tym naukowych ok. 1,6 tys. PŚ składa się z 15 jednostek naukowo-dydaktycznych (w tym 13 wydziałów), na których wykładanych jest 60 kierunków studiów i blisko 200 specjalności. 11 wydziałów i centrum naukowo-dydaktyczne znajdują się w Gliwicach, 2 wydziały zlokalizowane są w Katowicach i kolejne dwa w Zabrze. Od 2016 rektorem PŚ jest prof. dr hab. inż. Arkadiusz Mężyk.

1964–1969 Wydział II KW MO w Katowicach prowadził sprawę krypt. Atom (kontrola jednostek PŚ zaangażowanych w prace z dziedziny atomistyki). 1971–1990 Wydz. III/III-1 KW MO/WUSW w Katowicach (Grupa Operacyjna w Rybniku) SO krypt. Katedra dot. placówki PŚ w Rybniku. 1971–1988 Wydz. III/III-1 KW MO/WUSW w Katowicach (Grupa Operacyjna w Będzinie, od 1983 Grupa Operacyjna w Dąbrowie Górniczej) SO krypt. Sztygarka dot. placówki PŚ w Dąbrowie Górniczej. 1972–1990 Wydz. III/III-1 KW MO/WUSW w Katowicach SO krypt. Politechnika (poprzez Grupę Operacyjną w Gliwicach) dot. siedziby PŚ w Gliwicach. 1973–1990 Wydz. III/III-1 KW MO/WUSW w Katowicach SO krypt. Filia dot. placówki PŚ w Katowicach. 1980–1985 Wydz. III/III-1 KW MO/WUSW w Katowicach SO krypt. Samodzielni dot. członków NZS PŚ.

Mirosław Sikora

[Gliwice, Region Śląsko-Dąbrowski](#)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

[Zgłoś błąd](#)